

מסורת הש"ס

(א) [ב"ב סה. ע"ש בפירוט
הרש"ס, ט ס"ח א"ה,
(ג) פנהדרין כד: כו:
[עירובין פג, ד] ג"ה
הר"ף והרש"ס בסוף
יבמות רב משה ור"א
ביבמות כה. ע"י מוספות
חולין ד. ד"ה מכת"ס,
(ה) [יבמות כה. ע"ש],
(ו) [בס"א: המנינים], (ז) [ז"ל
כד, ח] (ח) [ז"ל שמעון],
(ט) [ז"ל יוסין], (י) [ב"ק
ע"ה], (י"א) [ז"ל שמקדשין],
(י"ב) [בס"א: המנין], (י"ג) [ז"ל
פי"ס ר"ש,

תורה אור השלם

1. ויאמר ה' אל משה
ואל אהרן בארץ מצרים
לומר אל משה ואל
אלה מועדי ה' מקראי
קדש אשר תקראו אתם
במועדם: ויקרא כד

מוסף רש"י

אלו הן הפסולין.
לזון ולהעיד (פנהדרין
כד): לעדות, דלזון גולן
מדבריהן הן דלשכתא
לא קיימא ומגול גזיל ליה
[עירובין פג, ד] וכולן מעין
גולן הן והטרה אמרה
אל תשת רעע עד, וכל
שכן דין (פנהדרין שם).
והטרה שביעית. האלי
והטרה ממון מעבירי על
דמי מורה, הוא ליה כרעע
דחמס ופסול לזון ולהעיד
שניטה אחרי הפלג (שם)
דחמסא אמר לאכלא ולא
לסחורה חזי שמונת ממון
לעבור עברה על הממון.
רעע הוא והטרה אמרה
אל תשת רעע עד (עירובין
שם). הדרן עלך ארבעה
ראשי שנים

ארבעה ראשי שנים פרק ראשון ראש השנה כב.

מעשה ועברו יוסר מארבעים וזוג וכו': שופר. כך שמו:
מתני' א' זכנו שראו את החדש כו': שאם יפסל יכשל צפוי
כשיצדקו כדלקמן (דף ט"ג): ג' סהא כשרה כנס.
ואע"פ שהם אחים: סהא מסורה לנס. לחשובי הדור אני מוסר

מעשה שעברו יותר מארבעים זוג ועיכבן ר"ע
כו': תניא אמר רבי יהודה ח"ו שר"ע עיכבן
אלא שופר ראשה של גדר עיכבן ושלח רבן
גמליאל והורידוהו מגדולתו: מתני' א"ב
ובנו שראו את החדש ילכו לא שמצטרפין
זה עם זה אלא שאם יפסל אחד מהן יצטרף
השני עם אחר ר"ש אומר אב ובנו וכל
הקרובין כשרין לעדות החדש א"ר יוסי ומעשה
בטוביה הרופא שראה את החדש בירושלים
הוא ובנו ועברו משוחרר וקבלו הכהנים
אותו ואת בנו ופסלו את עברו וכשבאו לפני
בית דין קבלו אותו ואת עברו ופסלו את
בנו: ג' א"ר לוי מאי עממא דר"ש דכתיב
ויהאמר ה' אל משה ואל אהרן בארץ
מצרים לאמר החדש הזה לכם עדות זו תהא
כשרה בכבם ורבנן עדות זו תהא מסורה לכבם:
א"ר יוסי מעשה בטוביה הרופא כו': אמר
רב חנן בר רבא הלכתא כר"ש א"ל רב
הונא לרב חנן בר רבא רבי יוסי ומעשה
ואת אמת הלכתא כר"ש אמר לו (ה) והא זמנין
סניאין אמרית קמיה דרב הלכתא כר"ש ולא
אמר לי ולא מידי א"ל היכי תנית א"ל אפכא
א"ל משום הכי לא אמר לך ולא מידי אמר
טבי בריה דמרי טבי אמר מר עוקבא אמר
שמואל (ו) הלכתא כר"ש: מתני' א"א אלו הן
הפסולין המשחק בקוביא ומלוי ברבית
ומפריחי יונים וסוחרי שביעית ועבדים זה
הכלל כל עדות שאין האשה כשרה לה
אף הן אינן כשרין לה: ג' הא אשה
כשרה לה אף הן כשרין לה אמר רב (ז) אשי
זאת אומרת (ח) גולן דדבריהם כשרין לעדות
אשה: מתני' ה' מי שראה את החדש ואינו
יכול להלך מוליכים אותו על החמור אפי'
במטה ואם צורה להם לוקחין בידן מקלות
ואם היתה דרך רחוקה לוקחין בידם מזונות
ישעל מהלך לילה ויום מחללין את השבת
ויוצאין לעדות החדש שנאמר (י) אלה מועדי
ה' אשר תקראו אותם במועדם:

הדרן עלך ארבעה ראשי שנים

אם אינן מכירין אותו משלחין עמו
אחר להעיד בראשונה היו מקבלין
עדות החדש מכל אדם משקלקלו
הבייתוסים התקינו שלא יהו מקבלין
אלא מן המכירין: ג' מאי אחר חד
וחד

הדרן עלך ארבעה ראשי שנים

אם אין מכירין אותו. אם אין ז"ד
מכירין את העד אם נאמן
וכשר הוא: משלחין. ז"ד שצעריו:
אחר עמו. להעיד עליו לפני ז"ד
הגדול שמקדש את החדש: משקלקלו
הבייתוסים. מפרש בגמרא [ע"ב]: ג' ג' וחד

עין משפט נר מצוה

קיד א מ"י פ"ב מהל'
קידוש החדש ה"א:
קבו ב מ"י פ"י מהל'
עדות הלכה ד סמג
לאון ריד טור ש"ע ח"מ
ס' לד סעי' י וסעי' טו:
קבו ב מ"י ש"ס פ"ט ה"א
טו"ש ש"ס סעיף יט:
קיד ד מ"י פ"ב מהל'
גירושין הלכה ח [ופ"א]
מהל' סוטה הל' טו] סמג
עשין ח טו"ש ע"ה ע"ה סימן
ח סעיף ג:
קיד א מ"י פ"ב מהל'
קידוש החדש ה"ד:
ו [מ"י ש"ס הל' א בן]:
א ז מ"י ז הלכה ג:
ב ח מ"י ש"ס פ"ב ה"ב:

רבינו חננאל

מתני' מעשה שעברו
יותר מארבעים זוג כול'.
[ירושלמי] [ירושלמי] וכל
המעכב את הרבים
מעשות מצוה [צריך] נדור.
[מתני'] אב ובנו שראו את
החדש כו'. עד ר' שמעון
אומר אב ובנו וכל הקרובין
כשרין לעדות החדש,
ומאי טעמא דר' שמעון,
דכתיב ויאמר ה' אל משה
ואל אהרן בארץ מצרים
לאמר החדש הזה לכם
ראש חדשים, כלומר עדות
החדש תהא כשרה בכבם,
ואע"פ שאמת קרובין,
ורבנן עדות זו מסורה לכבם,
וקיימא לן דכל הקרובין
[ל] וכל הפסולין [פסולין]
לעדות החדש. [מתני']
ואלו הן הפסולין המשחק
בקוביא כול', וזה הכלל כל
עדות שאין האשה כשרה
לה אף אילו כולם אינן
כשרין לה, וכיון שהאשה
פסולה לעדות החדש, אף
אילו הזכרין במשנתו
וכיוצא בהן פסולין לעדות
החדש. ודייקין מינה הא
עדות שהאשה כשרה לה,
בגון מיתא הבעל שאפילו
הנשים כשרות, כדמתן
באחרית יבמות הוחזק
להיות משאין עד מפי
עד ומפי אשה כול',
גם הפסולין הללו כשרין
להעיד כי מת בעלה של
זו ותנשא על פיהן, ואי'
מנשה זאת אומרת, כלומר
נחבר לנו מדיוקא של
משנה, כי גולן דרבנן בגון
משחק בקוביא וכיוצא
בהן שהן פסולין מדרבנן,
כשרין להעיד כי מת בעלה
של זו, דאם הנשים נאמנות
בעדות זו, ואוקימנא בפרק
דיני ממונות בשלשה לר'
מאיר דאמר עד זומם
פסול לכל התורה, והלכתא
כוותיה. [מתני'] מי שראה
את החדש כול', לא
מיתוקמא בזמן הזה אלא
בזמן וחדש בלבד.
הדרן עלך ארבעה ראשי
שנים חן.

אם אין מכירין אותו
משלחין עמו אחר להעיד
כול'. אוקימנא מאי אחר
דחיי בתחית, זוג אחר,
לחנן על העד שראה את החדש, כי כשר הוא לקבל ממנו זו העדות, ולעולם צריכין שני עדים להעיד על כל אחד ואחד.